

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Obo/99/2011
Identifikačné číslo spisu:	9011899525
Dátum vydania rozhodnutia:	29.04.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Prieceľová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:9011899525.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Prieceľovej a sudcov JUDr. Gabriely Mederovej, JUDr. Viery Pepelovej, v právnej veci žalobcu: Incheba, a. s., Viedenská cesta 3 - 7, Bratislava, IČO: 00 211 087, zastúpený advokátom JUDr. Jánom Havlátom, Rudnayovo nám. 1, Bratislava, proti žalovanému: 1/ Slovenská republika - Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, Dobrovičová 12, Bratislava, o zaplatenie 2 245 303,62 eur (67 642 017,- Sk) s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 28 Cb 100/2002-567 zo 14. septembra 2011, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 28 Cb 100/2002-567 zo 14. septembra 2011 **p o t v r d z u j e**.

Žalovanému 1/ **n e p r i z n á** v náhradu trov odvolacieho konania.

Odôvodnenie

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom žalobu zamietol a žalovanému 1/ náhradu trov konania nepriznal.

Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že žalobca uplatnil žalobou právo z nekalosúťažného konania a žiadal, aby súd zaviazal Agrokomplex - Výstavníctvo Nitra, š. p. Nitra (ďalej len žalovaného 2/) k povinnosti zdržať sa organizovania, usporadúvania a realizácie výstav a veľtrhov. Ďalej žiadal, aby žalovaný 1/ bol povinný zosúladiť zriaďovateľskú listinu žalovaného 2/ so všeobecne záväznými právnymi predpismi a zároveň uložil žalovaným 1/ a 2/ povinnosť zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne 39 311 000,- Sk. V priebehu konania navrhol pribrať žalovaného 3/ Ministerstvo pôdohospodárstva a výživy Slovenskej republiky a zmenil žalobu tak, že navrhol uložiť žalovaným 1/, 2/ a 3/ povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi náhradu škody vo výške 67 642 017,- Sk (2 245 303,62 eur) s príslušenstvom a žalovaným 2/ a 3/ zaplatiť žalobcovi 7 000 000,- Sk, žalovanému 3/ zosúladiť zriaďovateľskú listinu žalovaného 2/ s právnymi predpismi. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom č. k. 5 Obo 4/2009-540 z 30. 03. 2011 zrušil rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 28 Cb 100/2002-503 z 25. 09. 2008, ktorým žalobu v celom rozsahu zamietol, v časti týkajúcej sa

žalovaného 1/ z dôvodu, že rozhodnutie o zamietnutí žaloby proti žalovanému 1/ nebolo dostatočne odôvodnené. Žalobca vznikol 24. 11. 1989 na základe štátneho povolenia ako účastinná spoločnosť, ktorá mala v predmete podnikania a neskôr ako akciová spoločnosť v predmete činnosti poskytovanie služieb v oblasti výstavníctva. Žalovaný 2/ bol zriadený rozhodnutím Ministerstva poľnohospodárstva a výživy SSR s účinnosťou od 01. 01. 1989. Predmet činnosti bol špecifikovaný tak, že okrem iných činností sa zaoberá vykonávaním výstavnej, výstavarensko - reprodukčnej, projekčnej a zámočnickej činnosti v rezorte poľnohospodárstva a výživy aj pre iné socialistické organizácie a komplexne organizuje ústredné a špeciálne výstavy v ČSSR a v zahraničí. Minister pôdohospodárstva SR rozhodnutím z 26. 04. 1996 vydal aktualizovanú zriaďovaciu listinu príspevkovej organizácie Agrokomplex - Výstavníctvo, Nitra, ktorá obsahuje súhlas k vykonávaniu podnikateľskej činnosti nad rámec hlavnej činnosti. Okresný úrad v Nitre vydal dňa 10. 06. 1997 Agrokomplexu - Výstavníctvo, Nitra živnostenské oprávnenie s predmetom činnosti organizovanie, usporiadanie a realizácia veľtrhov a výstav s dňom začatia živnosti 04. 06. 1997. Žalobca s odvolaním sa na zákon č. 592/1990 Zb., vyhlášku č. 126/1991 Zb., zákon č. 567/1992 Zb., vyhlášku č. 638/1992 Zb., zákon č. 303/1992 Zb., má za to, že vykonávanie, usporiadanie a organizovanie výstav a veľtrhov nemožno považovať za plnenie základných verejných funkcií štátu, ktoré sú na základe osobitných predpisov úplne alebo sčasti financované zo štátneho rozpočtu v zmysle § 14 ods. 1 vyhl. č. 126/1991 Zb. Žalovaný 2/ podľa názoru žalobcu v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi vykonával ako svoju hlavnú činnosť takú, ktorú by pri dodržaní právnych predpisov mohol vykonávať len ako vedľajšiu hospodársku činnosť, so všetkými z toho vyplývajúcimi dôsledkami. Žalovaný 1/ si nesplnil právnu povinnosť a nevykonával žiadne opatrenia na zosúladenie činnosti žalovaného 2/, predovšetkým dostatočnou kontrolou jeho činnosti a následnou zmenou zriaďovacej listiny, v ktorej by vymedzil základný účel a tomu zodpovedajúci predmet činnosti. Žalobca a žalovaný 2/ z hľadiska predmetu svojej činnosti poskytovali služby v oblasti výstavníctva a stretávali sa na trhu na strane ponuky poskytovaných služieb a boli si vzájomne konkurujúcimi subjektmi hospodárskej súťaže. Žalobca tvrdil, že žalovaný 2/ poskytoval tieto služby v rozpore so všeobecnými právnymi predpismi, keď súhlas zriaďovateľa (Ministerstva pôdohospodárstva SR) bol daný až 26. 04. 1996, kedy bola vydaná aktualizovaná zriaďovacia listina a živnostenské oprávnenie získal až 04. 06. 1997. Porušením všeobecne záväzných právnych predpisov upravujúcich činnosť príspevkových organizácií zo strany žalovaných 1/ a 2/, získaval žalovaný 2/ oproti iným súťažiteľom poskytujúcim služby v oblasti výstavníctva, a teda aj proti žalobcovi, neodôvodnenú súťažnú výhodu. Takéto konanie je konaním v rozpore s dobrými mravmi súťaže, pričom súťažné výhody spočívali najmä vo vstupe do hospodárskej súťaže s kapitálovou vybavenosťou, v získavaní fixného kapitálu bez tvorby a použitia vlastných zdrojov, k získavaniu prostriedkov na financovanie z rozpočtu zriaďovateľa formou dotácií. Žalovaný 1/ sa na nekalosúťažnom konaní žalovaného 2/ podieľal svojou nečinnosťou, pretože mal právnu povinnosť kontrolovať činnosť žalovaného 2/, a v prípade zistených nedostatkov prijať potrebné opatrenia. Okrem toho poskytoval žalovanému 2/ ako príspevkovej organizácii príspevok zo štátneho rozpočtu v rozpore s právnymi predpismi. Dôsledkom tejto činnosti a nečinnosti žalovaného 1/ bol vznik škody ako majetkovej ujmy v podobe ušlého zisku, ktorý nebyť nekalého súťažného konania žalovaného 2/ a nedovoleného obmedzovania hospodárskej súťaže žalovaným 1/, bolo možné vzhľadom na okolnosti odôvodnene očakávať, a to predovšetkým pri organizovaní, usporadúvaní a realizácii konkurenčných výstav žalobcom. Uplatnený nárok predstavujúci ušlý zisk k 31. 8. 2008 po pripustení zmeny žaloby predstavuje 67 642 017,- Sk istiny s úrokom. Žalovaný 1/ tvrdil, že žalobca a žalovaný 2/ nie sú vzájomne si konkurujúcimi subjektmi hospodárskej súťaže. Žalovaný 1/ je ústredný orgán štátnej správy, ktorý z titulu svojho postavenia je vylúčený z okruhu právnických osôb zúčastnených na hospodárskej súťaži, musí však konať tak, aby nedovolené neobmedzoval hospodársku súťaž. Ak tak koná, je povinný obmedzovanie ukončiť tak, ako mu to uloží Protimonopolný úrad SR v súlade s ustanovením § 18 zákona č. 188/1994 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže, teda nie podľa ustanovení Obchodného zákonníka o nekalej súťaži. Žalobca síce dal podnet uvedenému úradu, ktorý po prešetrení veci konanie proti žalovanému 1/ zastavil. Žalovaný 1/ sa nezúčastňuje na hospodárskej súťaži, nemôže vyvolať svojím konaním nekalú súťaž, a preto nie je v spore pasívne legitimovaný. Je zriaďovateľom žalovaného 2/, ktorému uložil v zriaďovacej listine plniť základné verejno-prospešné činnosti a verejné funkcie. Žalovaný 2/ vykonáva vedľajšiu podnikateľskú činnosť na základe súhlasu zriaďovateľa v súlade s právnymi predpismi. Žalovaný 1/ ako zriaďovateľ žalovaného 2/ kontroluje jeho hospodárenie podľa z. č.

303/1995 Z. z. o rozpočtových pravidlách. Nie je oprávnený určovať a ani žiadny predpis nelimituje rozsah vedľajšej podnikateľskej činnosti žalovaného 2/, ktorému v priebehu jeho existencie neboli poskytnuté žiadne dotačné prostriedky na podporu vedľajšej podnikateľskej činnosti, nepoužil príspevky z rozpočtovej kapitoly žalovaného 1/ na iné než verejnoprospešné účely v rámci plnenia úloh hlavnej činnosti pre ktorú bol zriadený, náklady na podnikateľskú činnosť pokrýva výnosmi z nej a prispieval týmito výnosmi na skvalitnenie služieb poskytovaných v oblasti hlavnej činnosti. Súd konštatoval, že za štát v jeho mene vystupujú ústredné orgány štátnej správy podľa § 25 ods. 2 z. č. 58/1969 Zb. Žalovaný 1 / ako ústredný orgán štátnej správy, je oprávnený zriaďovať na plnenie verejných funkcií štátu rozpočtové a príspevkové organizácie a za plnenie úloh štátu nesie zodpovednosť. Zodpovednosť žalovaného 1/ za nesprávny úradný postup alebo zdlhávavý, ako o ňom tvrdí žalobca v žalobe a v ďalších písomných podaniach, je v danom prípade vylúčená. Vychádzajúc z predmetu činnosti žalobcu, ktorý svojim vznikom 24. 11. 1989 vstúpil do konania v hospodárskej súťaži, s prihliadnutím na existenciu žalovaného 2/ na slovenskom trhu, jeho zriadením s účinnosťou od 01. 01. 1989. Hospodárska súťaž predpokladá existenciu najmenej dvoch súťažiacich subjektov, pričom ju nie je možné zúžiť iba na súperenie priamo si konkurujúcich poskytovateľov služieb, v danom prípade súvisiacich s usporadúvaním a zabezpečovaním výstav. Poukázal na ustanovenia § 41 - § 44 Obchodného zákonníka a § 1 ods. 1 z. č. 63/1991 Zb. o ochrane hospodárskej súťaže a konštatoval, že ak má byť niektoré z konaní vymenovaných ustanovení § 44 ods. 2 Obchodného zákonníka kvalifikované ako nekalá súťaž, musia byť súčasne splnené všetky všeobecné podmienky obsiahnuté v generálnej klauzule. Žalobca si uplatnil právo z generálnej klauzuly, pričom sa na niektoré zo skutkových podstatí nekalej súťaže priamo nedovoľáva. Nepreukázal súdu, že žalovaný 1/ konal v rozpore s dobrými mravmi a týmto konaním spôsobil žalobcovi ujmu. Spôsobilosť privodiť ujmu je samostatným znakom nekalej súťaže konania podľa generálnej klauzuly. Z listu z 02. 08. 2004 mal súd preukázané, že žalovaný 2/ nedostával na výstavné akcie zo štátneho rozpočtu prostredníctvom rozpočtovej kapitoly Ministerstva pôdohospodárstva SR žiadnu podporu. Náhrada škody z dôvodu nekalej súťaže sa riadi ustanovením § 757 v spojení s § 373 a nasl. Obchodného zákonníka, a vzťahuje sa aj na prípady povinnosti vyplývajúcej z úpravy nekalej súťaže. Pri zodpovednosti za škodu spôsobenú nekalou súťažou sa uplatní princíp objektívnej zodpovednosti. Obdobne ako pri náhrade škody, ani pri uplatnení práva na primerané zadosťučinenie, žalobca dostatočne neodôvodnil, že nekalosúťažným konaním žalovaní zasiahli do dobrej povesti žalobcu. Žalobca sa domáha náhrady škody, ktorá mu mala vzniknúť vydaním zriaďovacej listiny žalovaného 2/ z 26. 04. 1996, ktorá žalovaného 2/ oprávňuje organizovať, usporadúvať a realizovať veľtrhy a výstavy. Podľa názoru žalobcu ide o nezákonné rozhodnutie. Znenie obsahu zriaďovacej listiny je úplne v súlade v tom čase s platným ustanovením § 21 ods. 4 písm. b/ v spojení s § 21 ods. 8 z. č. 303/1995 Z. z. o rozpočtových pravidlách (zrušený zákonom č. 523/2004 Z. z.). Preto žalovaný 2/, v tom čase príspevková organizácia, nebol povinný byť zapísaný v obchodnom registri, ale postačovalo iba zapísanie v živnostenskom registri, čo bolo vykonané. V obchodnom registri je žalovaný 2/ zapísaný až teraz, keď sa stal dňom 01. 01. 2008 štátnym podnikom, a to rozhodnutím Ministerstva pôdohospodárstva SR, vydaným podľa z. č. 111/1990 Zb. o štátnom podniku v znení neskorších predpisov. Súd konštatoval, že v čase podania žaloby 08. 11. 2002 platil vo veciach zodpovednosti za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím zákon č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom. Nárok na náhradu škody je možno uplatniť, dokiaľ právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, pre nezákonnosť nezrušil príslušný orgán. Rozhodnutím tohto orgánu je súd rozhodujúci o náhrade škody viazaný (právoplatné rozhodnutie o vydaní zriaďovateľskej listiny doposiaľ pre nezákonnosť nezrušil žiaden príslušný orgán). Podľa § 9 ods. 1 veta prvá zákona č. 58/1969 Zb., nárok na náhradu škody spôsobenú nezákonným rozhodnutím bolo potrebné vopred prerokovať s ústredným orgánom. Ministerstvo pôdohospodárstva SR aj v tom čase bolo ústredným orgánom štátnej správy, ale žalobca si túto zákonnú povinnosť nesplnil. V súvislosti s námietkou premlčania súd uviedol, že žalobca uplatňuje náhradu škody od roku 1990 žalobou z 08. 11. 2002. O škode sa musel dozvedieť už skôr, a to dňom vydania zriaďovacej listiny 26. 06. 1996, najneskôr dňom 11. 11. 1998, kedy sa žalobca dozvedel, že žalovaný 2/ získal živnostenské oprávnenie na predmet činnosti, ktorý mu vadí a prekáža. Zákonná trojročná premlčacia lehota začala plynúť 11. 11. 1998. Vzápätí 18. 11. 1998 podal žalobca na žalovaného 2/ trestné oznámenie, v ktorom žiadal prešetriť, či žalovaný 2/ nespáchal trestný čin neoprávneného podnikania. Aj týmto dňom, kedy žalobca podal trestné oznámenie, sám preukázal súdu,

že o vzniku škody vedel. Žalovaný 1/ podľa názoru súdu nezodpovedá za fiktívne vyčíslenú výšku škody žalobcovi, pretože doposiaľ ani žalobca, ani iný príslušný orgán nepreukázal žalovanému 1/ súčasné splnenie troch zákonných podmienok objektívnej zodpovednosti za škodu, a to existenciu škody, nesprávny úradný postup orgánu verejnej moci, a príčinnú súvislosť medzi škodou a nesprávnym úradným postupom. Navyše v celej veci absolútne absentuje príčinná súvislosť medzi údajným nesprávnym úradným postupom, resp. nezákonným rozhodnutím a vznikom škody. V tom čase platný zákon č. 58/1969 Zb., ale aj súčasne platný zákon č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, bližšie nedefinuje pojem škody a ani neupravuje rozsah jej náhrady preto treba aplikovať príslušné ustanovenie všeobecnej úpravy (§ 442 Občianskeho zákonníka). S poukazom na ustanovenie § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka súd uviedol, že v tomto prípade nemožno hovoriť o skutočnej škode, alebo o ušlom zisku žalobcu. Žalovaného 1/ nie je možné považovať za sťažiteľa zúčastňujúceho sa na hospodárskej súťaži v zmysle § 41 Obchodného zákonníka, zo strany žalobcu nebolo preukázané, že by žalovaný 1/ pri vydávaní zriaďovacej listiny žalovanému 2/ Agrokomplex - Výstavníctvo, Nitra, š. p. v rozhodnutí č. 4597/86/1996-250 z 26. 06. 1996 porušil zákon, alebo týmto rozhodnutím zasiahol do práv oprávnených záujmov žalobcu. V neposlednom rade nebolo preukázané, žeby žalobca v prípade, ak sa domnieval, že došlo k porušeniu jeho práv, žiadal žalovaného 1/o vykonanie opatrení na zosúladienie činností žalovaného 2/ a zmenu jeho zriaďovateľskej listiny. Následne náhradu škody spôsobenú vyššie uvedeným rozhodnutím podľa zákona č. 58/1969 Zb. nežiadal prerokovať na úrovni ústredného orgánu štátnej správy. Ak by aj súd uznal návrh žalobcu za oprávnený, čo sa na daný prípad nevzťahuje, musel by sa zaoberať námietkou premĺčania podľa § 397 Obchodného zákonníka. Zriaďovacia listina pre žalovaného 2/ bola vydaná 26. 06. 1996, žaloba bola podaná 08. 11. 2002. Žalobca podal 18. 11. 1998 na žalovaného trestné oznámenie, žiadajúc prešetrenie či žalovaný 2/ nespáchal trestný čin neoprávneného podnikania, prípadne porušovania záväzných pravidiel hospodárskeho styku, čo znamená, že s informáciou o zriaďovacej listine pre žalovaného 2/ disponoval pred uvedeným dátumom. Ak by súd návrh žalobcu uznal za dôvodný, tak by sa následne zoberal aj zisťovaním, kedy presne sa žalobca dozvedel o zriaďovacej listine v nadväznosti na dátum podania žaloby, čo v danom prípade nepovažoval za potrebné. Z uvedených dôvodov žalobu proti žalovanému 1/ zamietol a o náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p. Úspešnému žalovanému 1/ náhradu trov nepriznal, nakoľko si ich neuplatnil.

Proti rozsudku podal odvolanie žalobca s poukázaním na existenciu odvolacích dôvodov podľa § 205 ods. 2 písm. b/, písm. c/, písm. d/, písm. f/ O. s. p., teda že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonaním navrhnutých dôkazov potrebných na zistenie rozhodujúcich skutočností, dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Odvolateľ zotrval na predchádzajúcich podaniach a prednesoch vykonávaných na pojednávaní v predmetnej veci a namietal, že súd v napadnutom rozsudku neuviedol, ktoré skutočnosti mal za preukázané, ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil. Nevysporiadal sa tiež so všetkými námietkami a vyjadreniami žalobcu k uplatneným nárokom. Opätovne zdôraznil, že porušením všeobecne záväzných právnych predpisov upravujúcich činnosť príspevkových organizácií, žalovaný 2/ získaval oproti iným sťažiteľom poskytujúcim služby v oblasti výstavníctva, teda aj oproti žalobcovi, úplne neodôvodnenú súťažnú výhodu, ktorá by inak nenastala. Tieto výhody spočívali najmä vo vstupe do hospodárskej súťaže s kapitálovou vybavenosťou, v získavaní fixného kapitálu bez tvorby a použitia vlastných zdrojov, v získavaní prostriedkov na financovanie z rozpočtu zriaďovateľa formou dotácií. V súvislosti s dotáciami poskytovanými žalovanému 2/ nie je vôbec zrejmé, ako boli brané do úvahy skutočnosti vyplývajúce z iných dôkazov, a prečo záver súdu je založený len na liste z 02. 08. 2004. Napadnutý rozsudok je v tejto otázke nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov. Odvolateľ tiež nesúhlasil so záverom súdu o neexistencii príčinnej súvislosti medzi konaním či nekonaním žalovaného 3/ v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi (nedostatočná kontrolná činnosť) a vznikom škody u žalobcu. Uviedol, že činnosť žalovaného 3/ vrátane jeho nedostatočnej kontrolnej činnosti a činnosť žalovaného 2/ v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi pri poskytovaní služieb v oblasti výstavníctva, mali vo vzťahu k žalobcovi spôsobilosť privodiť ujmu a ujmu aj skutočne spôsobili, a to predovšetkým negatívnym ovplyvnením súťažnej pozície žalobcu, ktorá sa okrem iného prejavila znížením obrátu

žalobcu za poskytované služby v oblasti výstavníctva a tým aj nižšej tvorby zisku, poskytovaním nižších cien za prenájanú výstavnú plochu zo strany žalovaného 2/, nakoľko ako príspevková organizácia mohol svoju činnosť pri poskytovaní služieb v oblasti výstavníctva dotovať zo štátneho rozpočtu, čo nevyhnutne viedlo k nutnosti zníženia ceny za m2 zo strany žalobcu. Zo všeobecne záväzných právnych predpisov vyplýva, že žalovaný 2/ bol spojený s rozpočtom žalovaného 3/, ktorý mal povinnosť garantovať a kontrolovať činnosť žalovaného 2/. Škoda, ktorá vznikla žalobcovi bola zapríčinená tak protiprávnym konaním žalovaného 2/, ako aj nečinnosťou a protiprávnym konaním žalovaného 3/. Žalobcovi okrem iného vznikla škoda ako majetková ujma v podobe ušlého zisku. Mal za to, že odborný posudok 1/2003 a odborné vyjadrenie 1/2007 vypracované znaleckou organizáciou Corpora, a. s. sú dostatočným podkladom pre rozhodnutie o náhrade škody v zmysle žaloby. Odvolateľ tiež namietal, že súd pochybil, ak neuviedol z akých dôvodov neaplikoval § 136 O. s. p. Zdôraznil, že sa nedomáhal náhrady škody od žalovaného 1/ v dôsledku nezákonného rozhodnutia ale domáhal sa náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom, keď za nesprávny úradný postup považoval konanie resp. nekonanie žalovaného 3/ v rozpore s právnymi predpismi, v dôsledku čoho došlo ku konaniu žalovaného 2/. Žalovaný 3/ ako zriaďovateľ žalovaného 2/ bol povinný zosúladiť jeho činnosť so všeobecne záväznými právnymi predpismi a zabezpečiť, aby žalovaný 2/ ako príspevková organizácia v rámci verejnej spotreby zabezpečoval základné verejné funkcie štátu nepodnikateľského charakteru. Organizovanie a veľtrhov nemožno považovať za plnenie týchto funkcií. Dôsledkom nečinnosti a neplnenia povinností žalovaným 3/ bol vznik škody u žalobcu spôsobený konaním žalovaného 2/, za ktorý zodpovedá žalovaný 1/. K tejto skutočnosti súd žiadne stanovisko nezaujal, preto je napadnutý rozsudok nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov. Žalobca považoval námietku premĺčania jeho práva na náhradu škody za nedôvodnú, pretože o škode a o tom, kto je povinný na jej náhradu, sa mohol dozvedieť až po sprístupnení účtovných závierok žalovaného 2/ za roky 1991 až 1997. Nároky žalobcu, ktoré vznikli po 08. 11. 1992 nie sú premĺčané. Odvolateľ tiež namietal, že z napadnutého rozsudku nie je zjavné, prečo súd nevykonal všetky dôkazy navrhnuté žalobcom. Z týchto dôvodov navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalovaný 1/ vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že súd prvého stupňa dostatočne zistil skutkový stav veci, vysporiadal sa so všetkými listinnými dôkazmi a vyvodil správny právny záver. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne a procesne správny potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 O. s. p. prejednal vec v rozsahu podľa § 212 ods. 1 O. s. p. bez nariadenia pojednávania v zmysle § 214 ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je opodstatnené.

Z obsahu spisu vyplýva, že po nadobudnutí právoplatnosti rozsudku, ktorým bola zamietnutá žaloba proti žalovaným 2/ a 3/ je predmetom odvolacieho konania nárok žalobcu na náhradu škody proti žalovanému 1/ titulom náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom, keď za nesprávny úradný postup považoval konanie resp. nekonanie žalovaného 3/ v rozpore s právnymi predpismi, v dôsledku čoho došlo ku nekalosúťažnému konaniu žalovaného 2/. Žalobca sa domáhal náhrady škody predstavujúcej ušlý zisk voči žalovanému 1/ na skutkovom základe, že žalovaný 3/ ako zriaďovateľ žalovaného 2/ bol povinný zosúladiť jeho činnosť so všeobecne záväznými právnymi predpismi a zabezpečiť, aby žalovaný 2/ ako príspevková organizácia v rámci verejnej spotreby zabezpečoval základné verejné funkcie štátu nepodnikateľského charakteru. Organizovanie výstav a veľtrhov nemožno považovať za plnenie týchto funkcií. Dôsledkom nečinnosti a neplnenia povinností žalovaným 3/ bol vznik škody u žalobcu spôsobený konaním žalovaného 2/, za ktorý zodpovedá žalovaný 1/. Tvrdil, že škoda žalobcovi vznikla v priamej príčinnej súvislosti s nedostatočnou kontrolou činnosti žalovaného 2/, čím žalovaný 3/ negatívne ovplyvnil súťažnú pozíciu žalobcu pri poskytovaní služieb v oblasti výstavníctva, čo sa prejavilo znížením obrátu žalobcu za poskytované služby.

Podľa § 18 ods. 1 zákona číslo 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom, štát zodpovedá za škodu spôsobenú v rámci plnenia úloh štátnych orgánov a orgánov spoločenskej organizácie uvedených v § 1 ods. 1 nesprávnym úradným postupom tých, ktorí tieto úlohy plnia.

Podľa § 18 ods. 2 uvedeného zákona, zodpovednosti podľa odseku 1 sa nemožno zbaviť.

Podľa § 20 tohto zákona, pokiaľ nie je ustanovené inak, spravujú sa právne vzťahy upravené v tomto zákone Občianskym zákonníkom.

Z ustanovenia § 27 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2004, a ktorým bol zrušený zákon č. 58/1969 Zb., vyplýva, že zodpovednosť za škodu spôsobenú rozhodnutiami, ktoré boli vydané pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona a za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona, sa spravuje doterajšími predpismi. K žalobcom tvrdenej škody malo dôjsť nesprávnym úradným postupom pred 1. júlom 2004, a preto súd prvého stupňa správne vec posúdil podľa citovaného zákona č. 58/1969 Zb. Zodpovednosť štátu podľa tohto zákona za nesprávny úradný postup majúci za následok škodu, má charakter občianskoprávnej zodpovednosti. Zákon č. 58/1969 Zb. je vo vzťahu k Občianskemu zákonníku zákonom špeciálnym a v zmysle § 20 pokiaľ neobsahuje vlastnú úpravu, právne vzťahy sa riadia Občianskym zákonníkom.

Za úradný postup v zmysle citovaného ustanovenia § 18 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb. možno považovať akúkoľvek činnosť spojenú s výkonom právomoci určitého štátneho orgánu, a to v rámci činnosti, pri ktorej štátny orgán nerozhoduje aj v rámci jeho rozhodovacej činnosti. Nesprávnym úradným postupom sa rozumie porušenie pravidiel pre správanie sa štátneho orgánu pri akejkoľvek činnosti spojenej s výkonom jeho právomoci ak pri nej alebo v jej dôsledku došlo k porušeniu právnych predpisov upravujúcich správanie sa štátneho orgánu alebo k porušeniu poriadku určeného povahou a funkciou postupu. Musí ísť o postup pri plnení úloh štátneho orgánu a postup slúži výkonu štátnej (verejnej) moci. V súlade s ustálenou súdnou praxou možno nesprávny úradný postup vymedziť tak, že ide o porušenie právnou normou ustanoveného právneho postupu štátneho orgánu, resp. o porušenie účelu postupu štátneho orgánu, ktorý - či už súvisí s rozhodovacou činnosťou štátneho orgánu alebo s ňou nesúvisí - nenašiel svoj bezprostredný výraz vo vydanom rozhodnutí. Pod termín „postup“ možno subsumovať ako konanie, teda činnosť štátneho orgánu tak aj jeho nekonanie, teda nečinnosť alebo opomenutie. Právo na náhradu škody majú tí, ktorí boli poškodení nesprávnym úradným postupom. Špeciálny zákon nedefinuje pojem škody a neupravuje rozsah jej náhrady, preto v tomto smere je potrebné aplikovať ustanovenia všeobecnej úpravy Občianskeho zákonníka ako správne konšatoval súd prvého stupňa. Zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom je objektívna (bez ohľadu na zavinenie) a založená na kumulatívnom (súčasnom) splnení troch podmienok: nesprávny úradný postup štátneho orgánu, vznik škody a príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody. Škoda ako predpoklad vzniku zodpovednosti štátu za nesprávny úradný postup je daná len vtedy, ak vznikla v príčinnej súvislosti s nesprávnym úradným postupom. Aj keď citovaný špeciálny zákon nevysvetľuje vzťah príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a škodou, v právnej teórii sa týmto vzťahom označuje priama väzba javov, v rámci ktorého jeden jav - príčina, vyvoláva druhý jav - následok. Rozhodujúca je vecná súvislosť príčiny a následku. Vzťah príčiny a následku musí byť priamy, bezprostredný a neprerušený

Odvolací súd sa stotožnil s právnym názorom súdu prvého stupňa, že žalobca v konaní nepreukázal kumulatívne splnenie podmienok zodpovednosti štátu za nesprávny úradný postup v predmetnej veci. Tvrdená nečinnosť štátneho orgánu (žalovaného 3/) ako zriaďovateľa príspevkovej organizácie (žalovaného 2/) spočívajúca v nedostatočnej kontrole činnosti žalovaného 2/ v hospodárskej súťaži, nie je v priamej príčinnej súvislosti so škodou, náhrady ktorej sa žalobca domáha. Žalobca sa domáha náhrady škody vo forme ušlého zisku, ktorá mu vznikla v priamej príčinnej súvislosti so správaním sa žalovaného 2/ v hospodárskej súťaži, teda že rozsah a spôsob výstavníckej činnosti žalovaného 2/ spôsobilo zníženie tržieb z rovnakej činnosti žalobcu. Z uvedeného vyplýva, že žalobca spája svoju majetkovú ujmu (následok) s príčinou - správaním sa žalovaného 2/ v hospodárskej súťaži. Keďže podmienky vzniku zodpovednosti za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom sú stanovené kumulatívne a v prípade nesplnenia niektorej z nich nie je daná táto zodpovednosť, rozsudok súdu prvého stupňa spočíva na správnom právnom závere, že v danej veci nie sú splnené podmienky pre zodpovednosť žalovaného 1/ za škodu v zmysle zákona č. 58/1969 Zb.

Námietky žalobcu, týkajúce sa nedostatočne zisteného skutkového stavu o výške škody a nesprávneho právneho posúdenia námietky premlčania, sú bezpredmetné vzhľadom na právny záver o nesplnení jednej z kumulatívnych podmienok vzniku zodpovednosti štátu na náhradu škody.

Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil.

V konaní bol úspešný žalovaný 1/, ktorému vzniklo právo na náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd úspešnému žalovanému 1/ náhradu trov odvolacieho konania podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O. s. p. nepriznal, pretože si žiadne trovy neuplatnil.

Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.